

LUIGE KUJUKE (lihtsa praktilise loovtöö harjutusülesanne)

Ees- ja perekonnanimi

Tallinna 32. Keskkool, 8. klass

Ülevaade Loovtöö eesmärk on kujutada luike. Töö käigus vaadeldi luikesid ja uuriti kirjandust Eestis elavate luikede kohta. Seejärel vaadeldi ja pildistati luikesid mere ääres. Fotode põhjal kavandati kujukese valmistamist. Lõpuks valmistati hõbedaselt sädelev luige kujuke.

SISSEJUHATUS

Mulle on alati meeldinud mere ääres vaadata luikesid. Otsustasin teha loovtöö, milles kujutan luike. Töö eesmärk on valmistada kujuke, mis oleks päris luige kujuga. Töö koosneb kahest osast: 1) materjali kogumine ja eeltööd luige kujutamiseks; 2) luige kujukese meisterdamine. Soovisin teha luige kujukese, mis oleks võimalikult sarnane päris luigele. Eesmärgi saavutamiseks uurisin töö esimeses osas luige kehaehitust ja esluviisi kirjanduse põhjal ja vaatlesin luikesid looduses. Seejärel valisin materjali ja meisterdasin luige kujukese.

MEETOD

Kõigepealt tutvusin luikede välimuse ja käitumisega. Selleks kasutasin interneti materjale ja vaatlesin luikesid mere ääres. Pildistasin luikesid, valisin kujukese tegemise eeskujuks sobivad luikede fotod. Lõpuks meisterdasin luige kujukese. Valisin kujukese materjaliks hõbedase fooliumi, sest see annab hästi edasi säravvalge luige värvuse. Mere ääres nähtud luigid olid minu arvates rohkem kui lihtsalt valged, nad olid säravvalged.

LUIKEDE VÄLIMUS

Eesti looduses võib kohata kolme liiki luikesid: kühmnokk-luige, laululuige ja läbirändajana väikeluige. Ülevaade nende luikede suurusest on toodud tabelis 1.

Tabel 1. Luikede kehapikkus ja tiibade siruulatus

Liik	Kehapikkus	Tiibade siruulatus
Kühmnokk-luik	125-170 cm	200-240 cm
Laululuik	140-160 cm	205-235 cm
Väikeluik	115-125 cm	170-195 cm

Lisaks suurusele on luikedel erinevad nokad, samuti erinevad nende kehakujud. Järgmistes lõikudes on toodud kolme luigeliigi lühikirjeldused.

Kühmnokk-luik on üks raskemaid lendavaid linnuliike. Tal on kogukas valge keha, oranžikas-punane nokk, millel on must nokakühm ja mustad jalad. Isaslinnul on noka peal kühm. Noored kuni aasta vanused luigid on halli- või pruunitähnilise kehaga ja musta

nokaga. Kühmnokk-luige eristab teistest luikedest kaardus "luigekael". Vahel painutab luik oma kaela ning ja tõstab suled kohevile. (Pöder)

Laululuik on kühnokk-luige sarnane, kuid tema kael on sirge. Lauluuige nokk on pea poolt kollane ja noka ots on must. Noorel lauluuigel on võib nokk olla kollase asemel roosakas. Lauluuik ei painuta oma kaela, samuti ei aja ta oma sulgi kohevile nagu kühnokk-luik. Läbirändajana võib Eestis kohata ka väikeluige, kes on lauluuigega sarnase kehakujuga, kuid pisut väiksem. (Täll)

Väikeluik on kahest eespool kirjeldatud luigest väiksem. Tema nokal on nelinurkne või ümara kujuga kollane laik. Väikeluige nokal on vähem kollast ja rohkem musta kui lauluuigel. Väikeluige kael on pikem kui lauluuigel. (Pilt)

Lisaks interneti materjalidega tutvumisele vaatlesin luikesid Lohusalu lahes. Eespool toodud kirjelduste põhjal on tegemist kühnokk-luikedega. Mulle tundus, et just kühnokk-luiged kõige ilusamad ja luigelikumad luiged ning otsustasin just need linnud võtta kujukese meisterdamisel eeskujuks.

LUIGE KUJUKESE MEISTERDAMINE

Enne meisterdamist uurisin fotodelt, milline on luige kehahoid. Nägin, et kühnokk-luige kael paindub päris hästi, samuti ajavad nad sageli tiivad kaunilt kohevile. Eriti meeldisid mulle luiged, kes veepinnal kaunilt liuglesid tiivad pisut kohevil ja kael luigelikult kaardus (joonis 1).

Joonis 1. Kūhnokk-luik, kellel on kergelt kaardus kael ja kohevil tiivad

Valisin välja fotod, millest kujukese valmistamisel eeskuju võtta. Ruumilise kujukese modelleerimiseks oli vaja pilte luigest mitmes vaates: küljelt (joonis 2), eest (joonis 3) ja poolprofiilis (joonis 4).

Joonis 2. Kūhmnokk-luik küljelt vaadatuna

Joonis 3. Kūhmnokk-luik otsevaates

Joonis 4. Kūhmnokk-luik poolprofiilis

Seejärel katsetasin kujukese valmistamist erinevate materjalidega. Lõpuks valmis hõbedasest fooliumist luige kujuke. Valmis kujukesest foto on joonisel 5.

Joonis 5. Loovtöö käigus valminud luige kujuke

ARUTELU

Loovtöö tulemusena valmis pisike luige kujuke (joonis 5). Töö tegemiseks valitud meetodid olid sobivad, sest kujukese valmistamisel oli hea kasutada luikede kohta kogutud teadmisi ja pilte. Töö käigus sain palju uut teada luikede kohta. Sain teada, et luiged, kes mulle kõige rohkem meeldivad, on kühmnokk-luiged. Nad on kõige suuremad luiged, keda võib Eestis kohata. Luikedest tehtud fotod olid abiks kujukese meisterdamisel.

Töö praktilises osas oli huvitav tutvuda fooliumi kui omapärase materjaliga, millest on võimalik erinevaid huvitavaid asju meisterdada. Kui esimesed tööd ei õnnestunud, siis katsetamise käigus sain teada, materjali tuleb kasutada ühes tükis, mitte püüda seda eraldi detailidest kokku panna. Töö õnnestus, kui modelleerisin ühest fooliumitükist luige üldise kuju ja seejärel asusin väiksemaid osi viimistlema. Lõpuks jäin tulemusega rahule, sest valminud kujuke meenutab mulle merel liuglevat säravvalget luike.

KASUTATUD ALLIKAD

Pöder, Jaak. Kühmnokk Luik. Loetud aadressil

http://www.looduspilt.ee/loodusope/?page=liigitutvustused_liik&id=117

Täll, Jürgen. Laululuik. Loetud aadressil

http://www.looduspilt.ee/loodusope/index.php?page=liigitutvustused_liik&id=274

Pilt, Madis. Väikeluik. Loetud aadressil

http://www.looduspilt.ee/loodusope/index.php?page=liigitutvustused_liik&id=220